Wie haalt de kop?

Koppenteller telde wie er in 21.574 Nederlandse nieuwskoppen staat. Kies zelf een nieuwsmedium, gok of daar meer of minder vrouwen in de koppen staan, en tel dan vijftig koppen na.

26% van de mensen in die koppen is vrouw. Stand van 16 november 2026, pilot.

EEN VELD VAN 1020 POPPETJES. DE ORANJE ZIJN DE VROUWEN

VOOR WIE

Studenten journalistiek, communicatie en mediastudies in het hbo en op de universiteit, vanaf het eerste jaar

DUUR

Eén les van 75 minuten, in tweetallen

NODIG

Eén nieuwsmedium naar keuze, een telefoon of laptop om vijftig koppen op te halen, en het telblad

1 Gok

Kies met z'n tweeën één nieuwsmedium. Van alle mensen in de koppen is 26 procent vrouw. Zit jullie medium daarboven of daaronder? Schrijf je gok op, met een getal.

2 Verzamel

Haal de vijftig nieuwste koppen van dat medium op, van de voorpagina of uit het nieuwsoverzicht. Kijk nog niet op koppenteller.nl.

3 Markeer

Loop de koppen ieder apart langs. Staat er iemand in die meetelt, noteer dan de persoon, vrouw of man, en waarom die in de kop staat. De regels staan hieronder.

4 Vergelijk met elkaar

Leg jullie telbladen naast elkaar. Bij welke koppen verschillen jullie, en lag dat aan de kop of aan de regel?

5 Vergelijk met Koppenteller

Tel de uitkomsten van de klas bij elkaar op. Klopte je gok? Het cijfer per nieuwssite staat onder 'De sites' op koppenteller.nl/verantwoording. Lees daar ook waardoor twee tellingen kunnen verschillen.

WIE TELT MEE

Iemand telt alleen mee als de kop zelf laat zien of het een vrouw of een man is: een naam die duidelijk is, een woord als moeder of zakenman, hij of zij, of een bekend persoon. 'De rechter', 'een verdachte' of 'een student' zeggen het niet, die turf je onder onbekend. Groepen, zoals 'drie mannen', tellen niet mee.

WAAROM IN DE KOP

Koppenteller gebruikt zeven redenen: om hun werk, als beslisser, als verdachte of dader, als slachtoffer, ziek of overleden, liefde en familie, en overig.

OM TE BESPREKEN

Wie staat er wel in het artikel, maar haalt de kop niet? En zegt een telling van koppen dan genoeg over wie er in het nieuws is?

Tot slot Schrijf in één zin op wat je wilt weten voordat je een cijfer over het nieuws overneemt.

Vrij te gebruiken en te bewerken, met vermelding van The Missing Measure (CC BY 4.0).

Koppenteller

TELBLAD

NIEUWSMEDIUM _____ DATUM _____ ONZE GOK _____

Alleen koppen met iemand die meetelt krijgen een regel. Reken op ongeveer een op de drie.

NR	KOP, IN EEN PAAR WOORDEN	PERSOON	V / M / ANDERS	WAAROM IN DE KOP	EENS?

Koppen bekeken _____ **Vrouw** _____ **Man** _____ **Anders** _____ **Onbekend** _____

Aandeel vrouwen _____ %

Aandeel vrouwen: het aantal vrouwen gedeeld door vrouwen plus mannen.

Vrij te gebruiken en te bewerken, met vermelding van The Missing Measure (CC BY 4.0).

WAAROM DEZE LES

Tellen is beslissen

Tellen lijkt eenvoudig tot je het doet. Wie vijftig koppen telt, moet beslissen wat een persoon is, wanneer een kop het gender laat zien, en wat je doet met ‘de minister’ of ‘een 34-jarige uit Zwolle’. Die beslissingen bepalen het cijfer. Studenten die zelf geteld hebben en daarna hun telling naast die van een ander leggen, lezen elk cijfer over wie er in het nieuws komt anders, ook dat van Koppenteller.

WAT ONDERZOEK LAAT ZIEN

Een kwart, al dertig jaar

Het Global Media Monitoring Project telt sinds 1995 elke vijf jaar op één dag wie er in het nieuws voorkomt. In 2025, in 94 landen, was 26 procent van de mensen in het nieuws vrouw, negen procentpunten meer dan in 1995. Dat onderzoek telt hele berichten in krant, radio en tv, met de hand. Koppenteller telt alleen koppen, met behulp van een taalmodel. De cijfers zijn dus niet zomaar naast elkaar te leggen, en dat verschil is stof voor de les.

GMMP 2025, whomakesthenews.org

NA DEZE LES

Wat een student kan

Na deze les kan een student een telregel toepassen op echte koppen, en uitleggen waardoor twee tellers of twee tellingen op een ander cijfer uitkomen. Dat is te zien aan de slotzin die elke student opschrijft: wat je wilt weten voordat je een cijfer over het nieuws overneemt.

VERLOOP IN MINUTEN, ALS RICHTLIJN

10 Gokken en vijftig koppen ophalen

25 Ieder apart de koppen markeren

15 Tweetallen leggen hun telbladen naast elkaar

25 De klas telt op, vergelijkt en bespreekt

PRAKTISCH

Eén medium, twee tellers

Past bij vakken over onderzoeksvaardigheden, nieuwsanalyse of datajournalistiek. De les staat op zichzelf.

Vooraf Alleen de telbladen kopiëren. Studenten halen in de les zelf vijftig koppen op met telefoon of laptop. Lees zelf koppenteller.nl/verantwoording, ongeveer twintig minuten. De telbladen volgen de telling en werken met vrouw en man; wie daar niet in past staat onder anders, en wat de maat dan mist hoort bij het gesprek.

Gastdocent Een gastdocent van The Missing Measure kan de les ook geven, als losse les of op maat voor de opleiding. Prijs op aanvraag, via astrid@missingmeasure.com.

Heb je de les gegeven? We horen graag hoe het was, en feedback is welkom, via astrid@missingmeasure.com. We zijn ook benieuwd naar de totalen van de klas, voor wie ze wil meesturen; die worden niet zonder toestemming gepubliceerd.

The Missing Measure is een onafhankelijk initiatief van documentairemaker Astrid Bussink.
koppenteller.nl/verantwoording · whomakesthenews.org
Vrij te gebruiken en te bewerken, met vermelding van The Missing Measure (CC BY 4.0).

Versie 19 november 2026
The Missing Measure